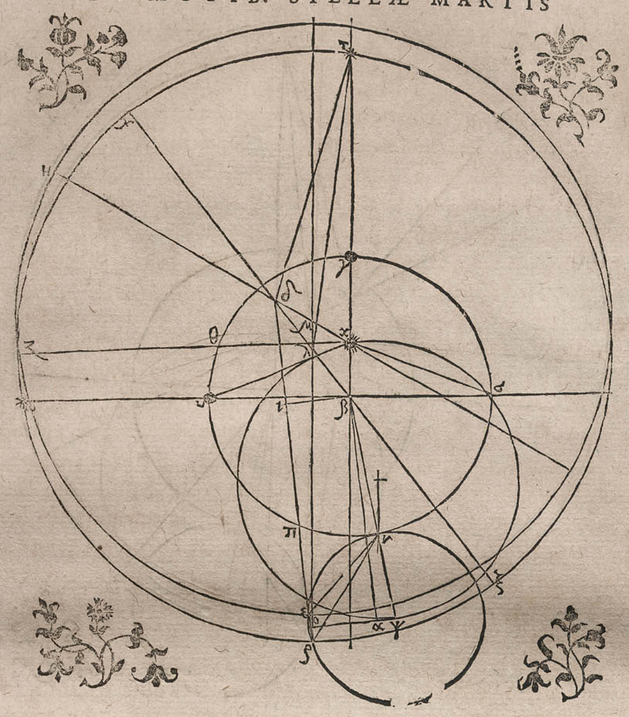

hæc inventa Planetæ loca βγ, βυ, βσ sub Fixis seu in zodiaco cepit artifex investigare inæqualitatis primæ hypothesin, quanta nimirum esset eccentricitas Planetarii circuli a suscepto puncto β, & in quas zodiaci partes vergeret apogæum, comparatis his angulis, quos loca deprehensa conformarent in β centro visus, cum temporibus intercedentibus. Methodum autem hujus negotii infra suo loco patefaciam.

Esto jam confecta pragmatia, & prodeat linea apsidum eccentri βδ, eccentricitas puncti æquatorii βδ, centrum eccentrici in hac linea ejusque puncto λ· & respondeat hæc hypothesis omnibus locis observatis sub articulos oppositionis Planetæ cum medio loco Solis.

Quid igitur est, KEPLERE, quod hic desideres in Copernico? Anne observationibus seu Astronomorum experimentis negas hanc hypothesin per omnia respondere? Id quidem jam non agitur. Neque ego, cum hunc laborem auspicarer, ab observationibus in diversam sententiam sum adductus. Sed hoc est quod desideravi. *Continuetur βδ ut secet eccentricum in χ ξ· & circa χ sumatur punctum eccentrici quod sit τ, connectaturque cum δ, λ. Cum ergo χτ metiatur angulum χλτ, angulus vero χδτ major sit angulo χλτ quantitate δτλ, & sit δ punctum æqualitatis temporariæ; ergo tempus per χδτ designatum est majus respectu totius periodi temporis per 4 rectos signati quam arcus χτ respectu circumferentiæ totius*

totius: tardus igitur Planeta vere (non jam per visus phantasiam) per arcum τχ, velox in opposito arcu, & in χ tardissimus, in ξ velocissimus. Neque tamen in χ longissime recedit a ϰ Sole, neque in ξ proximus fit ipsi ϰ. At omnibus rationibus ipsaque adeo hypotheseos hujus quam circa β punctum refello testificatione consentaneum efficitur, hanc realem retardationem Planetæ oriri ex discessu a corpore Solis, accelerationem ex appropinquatione ad Solem ipsum in ϰ situm. Contra ne cogitatione quidem comprehendi potest, inesse vim in puncto β (quod caret corpore) potius quam in ϰ omnino proximo (in quo Sol, cor mundi) quæ vis Planetam pro ratione abcessus & recessus sui tarde vel velociter circumagat. Ac etsi quis jam non concedat retardationes & accelerationes hujusmodi ex intimo eccentricorum complexu Physice oriri, statuat igitur has affectiones motus esse naturaliter penes ipsas facultates motrices in corpore Planetæ residentes, rursum eandem verisimilitudinem obtinebimus. Nam quæ causa sit, cur mentes illæ præterito puncto ϰ (quod Geometricam habet affinitatem ad motum. corpore enim vestitum est non exiguæ magnitudinis.) ad β punctum respicerent quatuor solummodo semidiametris (vel secundum authores diametris) corporis Solaris ab ipso Sole remotum & corpore vacans nullaque re nisi unica imaginatione subnixum? Adde quod Copernicus lib. v. cap. XVI. ipse agnoscit Solem in ϰ plane fixum esse, ideoque eccentricitatem ϰδ constantem, cum β punctum, quod pro centro habet orbis annui, sæculorum successu luxatum esse perhibeat, itaque βδ breviorem factam. Quo pacto β aut hodie non est amplius in centro mundi aut olim non fuit ibi. At consentaneum est, vel originem motus ex centro mundi esse, vel mentes motrices ad centrum mundi respicere, non igitur ad β, sed ad ϰ quod Copernicus fixum perhibet. id quod centro mundi competit.

HIS adductus verisimilitudinibus concluso, lineam apsidum, quæ pro inæqualitate prima Planetæ efficienda usurpatur, non debere per β sed per ipsissimum ϰ transire. Tunc autem id obtinebimus, cum loca Planetæ sub Fixis ea adhibemus, quæ Planeta possidet in articulo oppositionis sui & apparentis loci Solis.

Et quidem cum puncta ϰ. β. cum γ terra in eadem sunt linea, ipseque Planeta una in eandem coincidit, ut si sit in τ, tunc eodem momento Planeta & medio & apparenti Solis loco opponitur, manetque ei locus, sive per βτ sive per ϰτ inter Fixas excurrentem designetur, vereque exutus est inæqualitate secunda, sive ab apparente sive a medio motu terræ pendeat. At cum terra ad sui eccentrici latus seu longitudines medias venit, differentia satis magna intervenit. Iverit enim terra a γ in υ (Sol nempe e regione a perigæo & Capricorno in Arietem) & inveniatur linea medii motus Solis υβ in Arietem, linea vero visionis Planetæ in Libra præcise illi opposita nempe υω. Cum igitur υϰ sit ultra υβ magis in consequentia, apparens igitur Solis locus est ultra Planetæ oppositum. & cum υ sit terra visus domicilium, & ω Planeta, & uterque descendant versus ξ, velocius tamen υ terra; linea ergo υω posteriori